

Contribuțiile private la binele public și bunăstarea oamenilor

Valentina STRATAN ,deputat, Parlamentul Republicii Moldova, vicepreședinte al comisiei protecție socială, sănătate și familie.

Investițiile private joacă un rol important în dezvoltarea socio-economică a fiecărei țări, iar crearea condițiilor prielnice de dezvoltare a mediului de afaceri, reprezintă un obiectiv primordial pentru dezvoltare. Prin sporirea investițiilor, se urmărește în prim plan sporirea capitalului fix, creșterea randamentului economic, precum și crearea de noi locuri de muncă, ce duce la creșterea competitivității, concurenței loiale, diversificarea serviciilor, etc.,

În acest sens, putem menționa mai multe inițiative legislative care au avut drept scop sporirea atractivității investiționale a Republicii Moldova, ameliorarea climatului investițional și stabilirea unor măsuri de stimulare a activității de întreprinzător.

Astfel, în vederea sporirii prezenței investitorilor străini, cât și a creării unor noi locuri de muncă, inclusiv pentru cetățenii Republicii Moldova au fost făcute eforturi în vederea **facilitării documentării investitorilor străini**.

În acest scop, au fost operate modificări legislative, în acest sens nominalizez: **Legea nr.180/2008 cu privire la migrația de muncă**.

Efectul scontat al acestor modificări se axează pe atragerea investițiilor străine în sectoarele competitive ale economiei, precum și în cadrul proiectelor majore în domeniul infrastructurii și industriei, inclusiv prin cofinanțarea proiectelor investiționale. Astfel, au fost revizuite și optimizate procedurile și termenii de acordare a dreptului de muncă și de ședere în scop de muncă, precum și simplificată lista de documente necesare pentru obținerea drepturilor menționate.

Totodată, a fost adoptată **Lista ocupațiilor prioritare**, care reprezintă un nou mecanism facilitator de acordare a dreptului de desfășurare a unor activități de muncă pe teritoriul Republicii Moldova. În același timp, angajatorii care doresc să angajeze persoane cu funcții de conducere, vor investi în Republica Moldova și drept consecință vor spori crearea locurilor de muncă pentru forța de muncă autohtonă.

Consider că, noile prevederi contribuie la ameliorarea climatului investițional și creează condiții prielnice de activitate pentru mediul de afaceri

O alta lege adoptata in a.2018 în acest sens, care vine să stimuleze activitatea de întreprinzător, este **Legea nr.105/2018 cu privire la promovarea ocupării forței de muncă și asigurarea de șomaj**. Prezenta lege stabilește noi măsuri active de ocupare, printre care și subvenționarea locurilor de muncă. Subvenționarea presupune acordarea de subvenții lunare angajatorului, în sumă egală cu 30% din salariul mediu lunar pe economie pentru anul precedent, pe un termen de 6 luni, pentru fiecare șomer angajat care necesită suport suplimentar pe piața muncii.

O altă inițiativă legislativă,venita din partea MSMPS, adoptată de Parlament este **Legea zilierilor nr. 22/2018**, care are drept scop reglementarea activităților necalificate cu caracter ocazional desfășurate de către zilieri întru diminuarea fenomenului de ocupare informală în agricultură, unde acest fenomen este cel mai răspândit. Astfel, prezenta lege va crea un mediu de afaceri mai favorabil pentru acei investitori care doresc să dezvolte afaceri în sectorul agricol.

Un factor care determină dezvoltarea afacerilor, inclusiv a celor cu investiții străine, este **legislația muncii**. În anul 2017 au fost operate modificări și completări la peste 50 articole ale Codului muncii, care au avut drept scop:

- perfecționarea legislației muncii în vigoare;
- flexibilizarea legislației muncii în vigoare și aducerea acesteia în concordanță cu cerințele moderne ale economiei de piață;
- excluderea protecționismului față de unele categorii de salariați;
- reducerea poverii administrative și financiare asupra angajatorilor;
- susținerea mediului de afaceri și îmbunătățirea climatului investițional;
- asigurarea respectării drepturilor și intereselor legitime ale ambelor părți a raporturilor de muncă.

Legea nr. 166/2017 cu privire la tichetele de masa

Valoarea nominală a unui tichet de masă pentru o zi lucrătoare va constitui **45 de lei, suma fiind deductibilă** pentru angajatorii care le vor oferi, potrivit proiectului, valoarea tichetului de masă se va **indexa anual**, proporțional cu rata inflației stabilită pe țară pentru lunile ianuarie-decembrie din anul precedent.

Menționez că acordarea tichetelor de masă de către angajatori **este facultativă**. Tichetele de masă vor fi acordate doar pentru zilele lucrate efectiv pe parcursul lunii, iar *salariatul nu va primi tichete pentru zilele în care a fost în concediu anual sau medical și pentru zilele în care s-a aflat în deplasare de serviciu*. Legea prevede că tichetele de masă sunt destinate doar pentru a fi *folosite în cantine, cafenele sau pentru procurarea produselor alimentare în unitățile comerciale și de alimentație publică și este interzis schimbul tichetelor de masă contra bani*. De asemenea, este **interzisă diminuarea salariului** în cazul oferirii tichetelor.

Legea nr 845/1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi, completată prin Legea nr.223/2017 privind modificarea și completarea unor acte legislative

Cuprinde un capitol nou, care definește **antreprenoriatul social** și activitățile din domeniu; identifică întreprinderea socială și condițiile de obținere a statutului de întreprindere socială și întreprindere de inserție; stabilesc atribuțiile Comisiei Naționale pentru Antreprenoriatul Social, componența ei numerică și reprezentativă. Modul de organizare și funcționare a Comisiei, modul de atribuire, certificare și retragere a statutului de întreprindere socială sau întreprindere socială de inserție, precum și controlul privind conformarea la statutul de întreprindere socială sau întreprindere socială de inserție vor fi stabilite de Guvern.

Completările propuse la **Legea nr. 837-XIII din 17 mai 1996** cu privire la asociațiile obștești, **Legea nr.581-XIV din 30 iulie 1999** cu privire la fundații și **Legea nr. 1007-XV din 25 aprilie 2002** privind cooperativele de producție se referă la atribuirea dreptului de a desfășura activitatea de antreprenoriat social întreprinderilor respective.

Completarea **Legii nr.102-XV din 13 martie 2003** privind ocuparea forței de muncă și protecția socială a persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă se referă la includerea întreprinderilor care desfășoară activități de antreprenariat social și întreprinderilor sociale lista instituțiilor implicate în realizarea politicilor în domeniul ocupării forței de muncă.

Completarea **Legii nr. 123 din 18 iunie 2010** cu privire la serviciile sociale se referă la includerea întreprinderilor sociale și a celor de inserție în cele prestatoare de servicii sociale și egalarea lor în drepturi cu asociațiile obștești care activează în sfera serviciilor sociale.

Completările propuse la **Legea nr.60 din 30 martie 2012** privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități se referă la facilitarea întreprinderii sociale la pregătirea profesională, instruirea și plasarea în câmpul muncii a persoanelor cu dizabilități precum și la stabilirea dreptului de a beneficia de subvenționarea parțială din partea statului la procurarea utilajului și a materiei prime, crearea locurilor de muncă și compensarea parțială a contribuțiilor de asigurări sociale de stat achitate de către întreprinderile social.

«Relațiile dintre investițiile străine directe și drepturile lucrătorilor sau modul în care „investițiile sănătoase” conduc întotdeauna la avantaje sociale și economice.»

Vă multumesc de atenție!

